

اتوماسیون داخلی

باسمه تعالی

اقتصاد مقاومتی در سایه وحدت ملی و امنیت ملی

رؤسای محترم اتاق‌های سراسر کشور

با سلام و تقدیم احترام

در راستای درخواست وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و با هدف پشتیبانی علمی از فرآیندهای سیاست‌گذاری در حوزه امنیت غذایی و حمایت‌های اجتماعی، مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب اتاق ایران با همکاری آن وزارتخانه، گزارش «سیاست‌های یارانه‌ای مصرف‌کننده و امنیت غذایی؛ مبانی نظری و تجربه کشورهای منتخب» را تهیه و منتشر کرده است که بدین‌وسیله گزارش مذکور جهت استحضار و بهره‌برداری تقدیم حضور می‌شود.

مهم‌ترین یافته‌های گزارش عبارت‌اند از:

- یارانه‌های مصرف‌کننده از مهم‌ترین ابزارهای سیاستی برای حفظ دسترسی پایدار خانوارها به کالاهای اساسی، کاهش آسیب‌پذیری معیشتی و مدیریت آثار نوسانات قیمت مواد غذایی هستند.
- الگوهای سنتی مبتنی بر یارانه‌های فراگیر و کالامحور، علی‌رغم برخی دستاوردهای کوتاه‌مدت، در بلندمدت با چالش‌هایی نظیر افزایش بار مالی دولت، کاهش کارایی تخصیصی و ضعف در هدف‌گیری دقیق گروه‌های هدف مواجه می‌شوند.
- رویکردهای نوین در بسیاری از کشورها بر حرکت تدریجی از یارانه‌های فراگیر به سمت نظام‌های حمایتی هدفمند، هوشمند و مبتنی بر داده استوار است.
- انتخاب ابزارهای حمایتی از جمله پرداخت‌های نقدی هدفمند، کارت‌های اعتباری خرید کالاهای اساسی و سازوکارهای توزیع مستقیم کالا باید متناسب با شرایط اقتصادی، نهادی و اجرایی هر کشور صورت گیرد.

[فاقد ارزش برون سازمانی است]

اتوماسیون داخلی

- در شرایط عادی، ابزارهای اعتباری و الکترونیکی می‌توانند ضمن حفظ قدرت انتخاب مصرف‌کننده، کارایی بازار و اثربخشی حمایت‌ها را افزایش دهند.
- در شرایط بحران، اختلال در زنجیره تأمین یا شوک‌های غذایی، توزیع مستقیم کالاهای اساسی همچنان یکی از ابزارهای مؤثر برای تضمین دسترسی فیزیکی خانوارها به اقلام ضروری محسوب می‌شود.
- ارتقای اثربخشی سیاست‌های حمایتی مستلزم هماهنگی میان سیاست‌های حمایت اجتماعی، تولید، تجارت و تنظیم بازار و همچنین بهره‌گیری از زیرساخت‌های اطلاعاتی و حکمرانی داده‌محور است.

بر پایه نتایج مطالعه، پیشنهادهای سیاستی زیر ارائه شده است:

- ✓ حرکت تدریجی از یارانه‌های قیمتی فراگیر به سمت یارانه‌های هدفمند و تقویت تخصیص اعتبار مستقیم به خانوارهای مشمول.
- ✓ بازطراحی نظام ذخایر راهبردی با رویکرد تقویت تاب‌آوری منطقه‌ای و توسعه ذخایر غیرمتمرکز در استان‌ها و مناطق مرزی.
- ✓ بررسی امکان ایجاد «صندوق ثبات امنیت غذایی» به منظور مدیریت شوک‌های قیمتی و کاهش آثار نوسانات بازارهای جهانی بر بازار داخلی.
- ✓ تقویت پیوند میان سیاست‌های حمایت اجتماعی و سیاست‌های ارتقای تولید داخلی از طریق هدایت هدفمند بخشی از منابع حمایتی به سمت افزایش بهره‌وری زنجیره تولید کشاورزی.
- ✓ توسعه حکمرانی داده‌محور در نظام حمایت‌های اجتماعی از طریق به‌روزرسانی پایگاه‌های اطلاعاتی رفاهی و ارتقای سازوکارهای آزمون و رفع برای هدف‌گیری دقیق‌تر حمایت‌ها.

بهزاد فکاری
سرپرست مرکز ملی مطالعات راهبردی
کشاورزی و آب

[فاقد ارزش برون سازمانی است]